DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

14. september 1999 *

I de forenede sager C-171/98, C-201/98 og C-202/98,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Frank Benyon og Bernard Mongin, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien (sag C-171/98 og C-201/98) ved kommitteret Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Belgiens Ambassade, 4, rue des Girondins,

og

Storhertugdømmet Luxembourg (sag C-202/98) ved direktør Nicolas Schmit, Direktoratet for Internationale Økonomiske Forbindelser og Samarbejde, Uden-

* Processprog: fransk.

rigsministeriet, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos dette ministerium, 5, rue Notre-Dame,

sagsøgte,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien (sag C-171/98 og C-201/98) og Storhertugdømmet Luxembourg (sag C-202/98) har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 4055/86 af 22. december 1986 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande (EFT L 378, s. 1), navnlig artikel 3 og artikel 4, stk. 1, for så vidt angår Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire, og artikel 5 for så vidt angår Republikken Mali og Den Togolesiske Republik, idet de har indgået og opretholdt aftaler, der indeholder arrangementer om lastfordeling, med Den Togolesiske Republik (sag C-171/98 og C-202/98) og Republikken Mali (sag C-201/98 og C-202/98), og idet de ikke har tilpasset aftalerne med Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire (sag C-201/98 og C-202/98), således at der ydes alle statsborgere i Fællesskabet en rimelig og fri adgang uden forskelsbehandling til de lastandele, Belgien og Luxembourg er berettiget til, eller har ophævet aftalerne,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne D.A.O. Edward (refererende dommer) og L. Sevón,

generaladvokat: A. La Pergola

justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. april 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævninger indleveret til Domstolens Justitskontor den 8. maj 1998 (sag C-171/98) og den 25. maj 1998 (sag C-201/98 og C-202/98) har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt tre sager, hvori den har nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien (sag C-171/98 og C-201/98) og Storhertugdømmet Luxembourg (sag C-202/98) har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 4055/86 af 22. december 1986 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande (EFT L 378, s. 1), navnlig artikel 3 og artikel 4, stk. 1, for så vidt angår Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire, og artikel 5 for så vidt angår Republikken Mali og Den Togolesiske Republik, idet de har indgået og opretholdt aftaler, der indeholder arrangementer om lastfordeling, med Den Togolesiske Republik (sag C-171/98 og C-202/98) og Republikken Mali (sag C-201/98 og C-202/98), og idet de ikke har tilpasset aftalerne med Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire (sag C-201/98 og C-202/98), således at der

ydes alle statsborgere i Fællesskabet en rimelig og fri adgang uden forskelsbehandling til de lastandele, Belgien og Luxembourg er berettiget til, eller har ophævet aftalerne.

2 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 15. juli 1998 er sag C-171/98, C-201/98 og C-202/98 blevet forenet med henblik på den skriftlige og mundtlige forhandling samt domsafsigelsen.

De relevante retsregler

3 Artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 4055/86 bestemmer:

»Fri adgang til at udføre søtransport mellem Fællesskabets medlemsstater samt mellem medlemsstater og tredjelande gælder for statsborgere i medlemsstaterne, såfremt de er hjemmehørende i en anden medlemsstat end den person, for hvem søtransporten udføres.«

4 I forordningens artikel 2 er det fastsat:

»Uanset artikel 1 skal de før den 1. juli 1986 gældende ensidige, nationale restriktioner vedrørende sådan befordring af bestemte varer, som helt eller delvis måtte være forbeholdt skibe, der sejler under det nationale flag, ophæves gradvist og senest efter følgende tidsplan:

— befordring mellem medlemsstater med skibe, der fører en medlemsstats flag:	31. december 1989
— befordring mellem medlemsstater og tredjelande med skibe, der fører en medlemsstats flag:	31. december 1991
— befordring mellem medlemsstater og mellem medlemsstater og tredjelande med andre skibe:	1. januar 1993.«

5 Artikel 3 i forordning nr. 4055/86 har følgende ordlyd:

»Arrangementer om lastfordeling i bestående bilaterale aftaler mellem medlemsstater og tredjelande skal ophæves gradvis eller tilpasses i henhold til artikel 4.«

6 I artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 4055/86 hedder det:

»Bestående arrangementer om lastfordeling, der ikke er ophævet gradvis i henhold til artikel 3, tilpasses i overensstemmelse med fællesskabsforskrifterne og skal navnlig:

a) for så vidt angår trafik, som er omfattet af FN's kodeks for linjekonferencer, være i overensstemmelse med denne kodeks og med medlemsstaternes forpligtelser i henhold til forordning (EØF) nr. 954/79

b) for så vidt angår trafik, som ikke er omfattet af FN's kodeks for linjekonferencer, tilpasses så snart som muligt og i hvert fald inden den 1. januar 1993, således at der ydes alle statsborgere i Fællesskabet, som defineret i artikel 1, en rimelig og fri adgang uden forskelsbehandling til de lastandele, de pågældende medlemsstater er berettiget til.«

7 Forordningens artikel 5, stk. 1, bestemmer følgende:

»Arrangementer om lastfordeling i fremtidige aftaler med tredjelande er forbudt bortset fra særlige tilfælde, hvor linjerederierne i Fællesskabet ellers ikke har faktisk mulighed for at besejle de pågældende tredjelande. Under sådanne

omstændigheder kan de pågældende arrangementer tillades på de i artikel 6 fastsatte betingelser.«

8 Som anført i artikel 12, trådte forordning nr. 4055/86 i kraft dagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, dvs. den 1. januar 1987.

9 Artikel 3, stk. 1, i aftalen mellem Den Belgisk-Luxembourgske Økonomiske Union (herefter »UEBL«) og Republikken Côte d'Ivoire, som trådte i kraft den 25. oktober 1979, lyder således:

»For så vidt angår transport af varer af enhver art, der sendes ad søvejen mellem de to parter, uanset lastehavn og lossehavn, anvender de kontraherende parter på deres respektive rederiers skibe fordelingsnøglen 40/40/20 med hensyn til de lastede mængder og disses værdi.«

10 I artikel 4, stk. 2, i aftalen mellem UEBL og Republikken Senegal, der trådte i kraft den 3. september 1984, hedder det bl.a.:

»For så vidt angår transport af varer, der sendes ad søvejen (linjefart) mellem de to parter, uanset lastehavn, anvender de kontraherende parter på deres respektive

nationale rederiers skibe fordelingsnøglen 40/40/20 med hensyn til de lastede mængder og disses værdi.«

11 Artikel 4, stk. 2, i aftalen mellem UEBL og Republikken Mali, der trådte i kraft den 26. juni 1987, har følgende ordlyd:

»For så vidt angår transport af varer, der sendes ad søvejen (linjefart) mellem de to parter, uanset lastehavn og lossehavn, anvender de kontraherende parter på deres respektive nationale rederiers skibe fordelingsnøglen 40/40/20 med hensyn til de lastede mængder og disses værdi. Såfremt de 20%, der tildeles tredjelande, ikke transporteres af dem, deles den overskydende del ligeligt med hensyn til værdi og kvantum mellem de nationale rederier i Republikken Mali og de nationale rederier i UEBL.«

12 I artikel 4, stk. 2, i aftalen mellem UEBL og Den Togolesiske Republik, der blev undertegnet den 19. oktober 1984 og trådte i kraft den 19. oktober 1987, er det fastsat:

»For så vidt angår transport af varer, der sendes ad søvejen (linjefart) mellem de to parter, uanset lastehavn og lossehavn, er de kontraherende parter enige om, at de lastede mængder principielt skal fordeles fuldkommen ligeligt på grundlag af

parternes rettigheder og den lastede enheds vægt og det fragtedes værdi, idet sidstnævnte kriterium er afgørende.

Den del af trafikken, der er forbeholdt deres respektive rederiers skibe, skal udgøre mindst 40% af den samlede trafik, og den del, som rederier fra tredjelande har adgang til, kan ikke overstige 20%.«

13 Artikel 5 i denne aftale har følgende ordlyd:

»Medmindre andet følger af deres internationale forpligtelser, råder hver enkelt kontraherende part uindskrænket over de trafikrettigheder, som tilkommer parten i henhold til nærværende aftale.«

14 Aftalens artikel 21 har følgende ordlyd:

»Nærværende aftale træder i kraft, når begge de kontraherende parter ad diplomatisk vej har meddelt den anden part, at de nødvendige forfatningsmæssige procedurer er afsluttet.

Nærværende aftale er indgået for fem år. Den forlænges stiltiende med et år ad gangen, medmindre en af de kontraherende parter opsiger den ad diplomatisk vej og med seks måneders varsel.«

Den administrative procedure

15 Den 10. april 1991 tilstillede Kommissionen den belgiske regering en åbningsskrivelse (i sag C-171/98) og den 9. november 1995 en åbningsskrivelse til henholdsvis den belgiske regering (i sag C-201/98) og den luxembourgske regering (i sag C-202/98), hvori den fastslog, at de to medlemsstater ikke havde overholdt deres forpligtelser i henhold til forordning nr. 4055/86, navnlig artikel 3 og artikel 4, stk. 1, for så vidt angår aftalerne mellem UEBL og Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire, og artikel 5 for så vidt angår aftalerne mellem UEBL og Republikken Mali og Den Togolesiske Republik. Regeringerne blev opfordret til at fremkomme med deres bemærkninger inden for en frist på to måneder.

16 I sag C-171/98 fremsatte Kommissionen den 11. oktober 1993 en begrundet udtalelse og den 26. januar 1996 en supplerende begrundet udtalelse over for Kongeriget Belgien.

17 I sag C-201/98 og C-202/98 fremsatte Kommissionen en begrundet udtalelse over for Kongeriget Belgien den 16. juni 1997 og over for Storhertugdømmet Luxembourg den 29. juli 1997.

18 I sag C-171/98 præciserede Kommissionen — som svar på en skrivelse fra den belgiske regering af 7. juni 1991, hvori regeringen anførte, at aftalen mellem UEBL og Den Togolesiske Republik efter dens opfattelse var en bestående aftale som omhandlet i artikel 3 og 4 i forordning nr. 4055/86 — i den supplerende begrundede udtalelse, den fremsatte over for regeringen, hvorfor aftalen ifølge Kommissionen måtte betragtes som en fremtidig aftale, der var omfattet af

artikel 5 i forordning nr. 4055/86. Kommissionen forklarede nærmere, at det fremgår af artikel 21 i aftalen mellem UEBL og Den Togolesiske Republik, at hver af de kontraherende parter skal have afsluttet de »nødvendige forfatningsmæssige procedurer«, før de faktisk er bundet af aftalen. Undertegnelsen af aftalen i 1984 var således kun en bekræftelse af bestemmelsernes rigtighed, og først ved den belgiske lov af 9. oktober 1987 »om godkendelse af aftalen« godkendte Kongeriget Belgien faktisk aftalen med Den Togolesiske Republik, dvs. efter at forordning nr. 4055/86 var trådt i kraft.

19 Den belgiske regering bestred i sin svarskrivelse af 13. april 1996 Kommissionens synspunkt og anførte herved nærmere, at bestemmelserne i aftalen mellem Den Togolesiske Republik faktisk var blevet anvendt inden afslutningen af de forfatningsmæssige procedurer. Regeringen anførte endvidere, at:

— sondringen mellem bestående aftaler og fremtidige aftaler ikke kendes inden for sædvanlig traktatretsterminologi

— med virkning fra aftalens undertegnelse bør de kontraherende parter undlade at handle i strid med aftalen

— parterne i aftalen har tilkendegivet, at de ønsker at være bundet af aftalen med virkning fra dens indgåelse

— parternes tilkendegivelse må anses for afgørende

— aftalen har affødt retsvirkninger, siden den blev undertegnet, og det er ufornødent at afvente, at den ratificeres.

20 I sag C-201/98 anførte den belgiske regering i sin svarskrivelse af 7. februar 1996 på Kommissionens åbningsskrivelse, at aftalerne mellem UEBL og Republikken Senegal, Republikken Côte d'Ivoire og Republikken Mali var ved at blive tilpasset. Den 31. oktober 1996 tilstillede den belgiske regering Kommissionen en kopi af en skrivelse af 26. februar 1996 fra det senegalesiske udenrigsministerium, som erklærede sig indforstået med, at den bilaterale aftale blev tilpasset. Kommissionen har imidlertid ikke modtaget nærmere oplysninger om denne aftales indhold.

21 For så vidt angår sag C-202/98 præciserede den luxembourgske regering i sin svarskrivelse af 14. marts 1996 på Kommissionens åbningsskrivelse, at Kongeriget Belgien havde indgået søfartsaftaler på vegne af UEBL, hvilket er sædvanligt i henhold til UEBL-konventionen, og at de pågældende aftaler ifølge fast praksis ikke var undergivet ratifikationsprocedurer i Storhertugdømmet Luxembourg og heller ikke blev offentliggjort i *Mémorial*. Den luxembourgske regering rejste i øvrigt det spørgsmål, om Storhertugdømmet Luxembourg i modsætning til UEBL havde gjort sig skyldig i retsbrud, idet de belgiske myndigheder i aftalen er omtalt som de kompetente myndigheder, idet aftalen indeholder en række bestemmelser, som er uden reel betydning for den luxembourgske regering, og idet det ikke var blevet bevist, at luxembourgske rederier var involveret.

22 Kommissionen fastslog, at procedurerne med henblik på gennemførelse af ændringer ikke var afsluttet, og den har derfor anlagt nærværende traktatbrudssager.

Sagerne

23 Kommissionen har anført, at det fremgår af artikel 1 i forordning nr. 4055/86, at fri adgang til at udføre søtransport mellem Fællesskabets medlemsstater samt mellem medlemsstater og tredjelande gælder for statsborgere i medlemsstaterne, såfremt de er hjemmehørende i en anden medlemsstat end den, for hvem

søtransporten udføres. Artikel 3 og 5 i forordning nr. 4055/86 omhandler forholdet til tredjelande, idet artikel 3 finder anvendelse på bestående aftaler, mens artikel 5 tager sigte på fremtidige aftaler.

24 For så vidt angår trafik, som er omfattet af FN's kodeks for linjekonferencer (herefter »kodeksen«), og som omhandles i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4055/86, er der ikke fastsat nogen frist for tilpasningen af en aftale. Med hensyn til trafik, som ikke er omfattet af kodeksen, er der derimod i forordningens artikel 4, stk. 1, litra b), fastsat en frist, nemlig senest den 1. januar 1993. Uanset hvilken bestemmelse der finder anvendelse på de forskellige former for trafik, dvs. artikel 4, stk. 1, litra a), eller artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 4055/86, burde de pågældende aftaler ifølge Kommissionen have været tilpasset for længe siden.

25 Da aftalerne mellem UEBL og Republikken Senegal, Republikken Côte d'Ivoire, Republikken Mali og Den Togolesiske Republik indeholder arrangementer om lastfordeling, hvorefter en del af trafikken er forbeholdt belgiske eller luxembourgske rederier, mens rederier fra Fællesskabets øvrige medlemsstater er udelukket, er aftalerne efter Kommissionens opfattelse i strid med forordning nr. 4055/86.

26 Da aftalerne mellem UEBL og Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire er trådt i kraft henholdsvis den 3. september 1984 og den 25. oktober 1979, dvs. inden forordning nr. 4055/86 trådte i kraft, er der ifølge Kommissionen tale om bestående aftaler, som henhører under forordningens artikel 3 og 4, og da de nævnte aftaler er udtryk for forskelsbehandling, burde de i henhold til artikel 3 i forordning nr. 4055/86 have været ophævet eller tilpasset i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 4.

27 Aftalerne mellem UEBL og Republikken Mali og Den Togolesiske Republik trådte i kraft henholdsvis den 26. juni 1987 og den 19. oktober 1987.

Kommissionen har anført, at de pågældende aftaler er »fremtidige aftaler« som omhandlet i artikel 5 i forordning nr. 4055/86, og at de derfor burde have været ophævet eller ændret som angivet i den nævnte bestemmelse.

28 I sag C-171/98 har den belgiske regering anført, at ved verbalnoter, som udgør en aftale mellem UEBL og Den Togolesiske Republik, er aftalens artikel 4 og 5, som ifølge Kommissionen er i strid med artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 4055/86, blevet ændret som ønsket af Kommissionen. Som følge af en skrivefejl har det imidlertid vist sig nødvendigt at udveksle nye verbalnoter, hvilket vil ske i nærmeste fremtid.

29 I sag C-201/98 har den belgiske regering påpeget, at den lige fra sagens begyndelse har præciseret, at den ikke på noget tidspunkt har haft til hensigt ikke at opfylde sine forpligtelser med hensyn til gennemførelsen af forordning nr. 4055/86. Forhandlingerne med de forskellige lande har imidlertid været mere tidskrævende end forventet.

30 Ved skrivelse af 25. november 1998 har den belgiske regering meddelt Kommissionen, at de forpligtelser, der fremgår af forordning nr. 4055/86, er blevet overholdt for så vidt angår aftalerne med Republikken Mali og Republikken Senegal.

31 I sag C-202/98 har den luxembourgske regering tilsluttet sig de bemærkninger, den belgiske regering fremkom med i svarskriftet i sag C-201/98.

32 Det må for det første præciseres, at den belgiske lov om godkendelse af aftalen mellem UEBL og Den Togolesiske Republik blev vedtaget den 9. oktober 1987,

dvs. efter at forordning nr. 4055/86 var trådt i kraft, og at aftalen derfor må kvalificeres som en fremtidig aftale som omhandlet i artikel 5 i forordning nr. 4055/86. Da aftalen mellem UEBL og Republikken Mali trådte i kraft den 26. juni 1987, udgør også den en fremtidig aftale. Aftalerne mellem UEBL og Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire trådte derimod i kraft den 3. september 1984 og den 25. oktober 1979, dvs. inden forordning nr. 4055/86 trådte i kraft. De udgør derfor aftaler, der er omfattet af forordningens artikel 3 og 4.

33 For det andet må det fastslås, at for så vidt angår fastsættelsen af det tidspunkt, hvor en omtvistet aftale skulle tilpasses, sondres der i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 4055/86 mellem på den ene side trafik, som er omfattet af kodeksen, og på den anden side trafik, som ikke er omfattet af kodeksen. Kun for så vidt angår sidstnævnte former for trafik havde medlemsstaterne i henhold til forordningen en frist, der udløb den 1. januar 1993, til at foretage den fastsatte tilpasning. Med hensyn til trafik, som er omfattet af kodeksen, er der ikke fastsat nogen frist for tilpasning af en aftale.

34 Kongeriget Belgien ratificerede kodeksen den 30. marts 1988. Storhertugdømmet Luxembourg har derimod ikke ratificeret den.

35 Det bemærkes imidlertid, at som Kommissionen har fremhævet, er forholdet det, at uanset hvilken frist der måtte være gældende, burde Kongeriget Belgien og Storhertugdømmet Luxembourg for længe siden have tilpasset eller ophævet de i de foreliggende sager omtvistede aftaler.

36 Den belgiske regering har ikke bestridt, at der er tale om traktatbrud, men erklæret, at den ikke på noget tidspunkt har haft til hensigt ikke at opfylde sine forpligtelser med hensyn til gennemførelsen af forordning nr. 4055/86. Derimod har Storhertugdømmet Luxembourg bestridt et sådant traktatbrud. Den luxem-

bourgske regering har imidlertid materielt henvist til den belgiske regerings bemærkninger og således kun ud fra et formelt synspunkt bestridt traktatbruddet.

37 Da aftalerne mellem UEBL og Republikken Mali, Den Togolesiske Republik, Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire ikke er blevet ændret inden for de fastsatte frister, må der på det foreliggende grundlag gives Kommissionen medhold.

38 Det må herefter fastslås, at Kongeriget Belgien (sag C-171/98 og C-201/98) og Storhertugdømmet Luxembourg (sag C-202/98) har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til forordning nr. 4055/86, navnlig artikel 3 og artikel 4, stk. 1, for så vidt angår Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire, og artikel 5 for så vidt angår Republikken Mali og Den Togolesiske Republik, idet de har indgået og opretholdt aftaler, der indeholder arrangementer om lastfordeling, med Den Togolesiske Republik (sag C-171/98 og C-202/98) og Republikken Mali (sag C-201/98 og C-202/98), og idet de ikke har tilpasset aftalerne med Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire (sag C-201/98 og C-202/98), således at der ydes alle statsborgere i Fællesskabet en rimelig og fri adgang uden forskelsbehandling til de lastandele, Belgien og Luxembourg er berettiget til, eller har ophævet aftalerne.

Sagsomkostningerne

39 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kongeriget Belgien har tabt sag C-171/98 og C-201/98, bør det betale sagsomkostningerne i

disse sager. Storhertugdømmet Luxembourg har tabt sag C-202/98 og bør derfor betale denne sags omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

1) Kongeriget Belgien (sag C-171/98 og C-201/98) og Storhertugdømmet Luxembourg (sag C-202/98) har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 4055/86 af 22. december 1986 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande (EFT L 378, s. 1), navnlig artikel 3 og artikel 4, stk. 1, for så vidt angår Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire, og artikel 5 for så vidt angår Republikken Mali og Den Togolesiske Republik, idet de har indgået og opretholdt aftaler, der indeholder arrangementer om lastfordeling med Den Togolesiske Republik (sag C-171/98 og C-202/98) og Republikken Mali (sag C-201/98 og C-202/98), og idet de ikke har tilpasset aftalerne med Republikken Senegal og Republikken Côte d'Ivoire (sag C-201/98 og C-202/98), således at der ydes alle statsborgere i Fællesskabet en rimelig og fri adgang uden forskelsbehandling til de lastandele, Belgien og Luxembourg er berettiget til, eller har ophævet aftalerne.

2) **Kongeriget Belgien betaler sagsomkostningerne i sag C-171/98 og C-201/98, og Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagsomkostningerne i sag C-202/98.**

Jann Edward Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. september 1999.

R. Grass P. Jann

Justitssekretær Formand for Første Afdeling